

Színek a filmben

A korai filmek és a színek

SHORTLIST AS THE FIRSTS AUTOCHROME
BY LOUIS LUMIERE, THE TEA ROOM, 1905.
UNTIL PROVEN OTHERWISE...

Lumiere autokróm képek

Attrakció!

Annabelle tánca/kigyótánc

Szergej M. Eisenstein

- Eisenstein a moszkvai Filmművészeti Főiskolán filmrendezést tanított és elméleti munkáin dolgozott.
- Az *intellektuális filmről* korábban vallott nézeteit részben módosította, a fogalmak közvetlen megjelenítése helyett a *belső monológ* kérdése, a filmhang, a szöveg, sőt a színek dramaturgiai szerepe kezdte foglalkoztatni.

Rettegett Iván 2. rész

- Eisenstein nem az illúziókeltésre törekedett filmjeiben, tehát nem egyfajta realizmusra törekedett, vagy a hétköznapi látás analógiájára

- Létrehozni a tárgyat a színélményből

Eisentein

- A lakomajelenet színekompózióját maga Eisenstein elemzi szintén zenei analógiával élve. Az egyes színeket a különböző időben megszólaló zenei szólamokhoz hasonlítja, melynek összessége egy sajátos harmónia-rendszert alkot.
- Eisenstein módszerében minden színnek megvan az önértéke, szimbolikus jelentése. Eisensteinnél a színek a tárgyak színei, s nem fordítva, a tárgyak születnek a színekből „[A]z ember apránként összeszedi a színskálába beilleszkedő tárgyak egész készletét. Könnyörtelenül ki kell vetni a tarkát, azt, ami túllépi három-négy szín kereteit.”
- A színeket tehát Eisenstein hagyományos értelemben használja, amit az elbeszélés, az előzetesen létező tárgyi világ bemutatásának célja határoz meg.
- Színek a film során bizonyos mértékben önállósodhatnak, szimbolikus jelentésre tehetnek szert (a vörös az összeesküvés, a fekete a halál, az arany a dőzsölés színe), az egyes jelenetekben megjelenhetnek domináns színek (szólamok), sőt „egyetlen kockán belül” is megjelenhetnek (elkékülő vagy „arannyal feltöltődő arc), átcsúszhatnak egymásban (glisszandó).
- De mindig a cselekmény határozza meg a környezet látható színskáláját, s nem fordítva.
-

Cinema pur – a szín mint a
specifikusan mozgóképes
kifejezés mód eleme

Vertigo, Edith Head ruhatervező

Képi stilizáció a színek által

- A színek hangsúlyos és/vagy mesterkélt használata a műviség kiemelésére
- A dekorativitás, a stilizáció kedvéért
- A reflexív filmnyelv eljárása (amikor a filmnyelv nemcsak az illúziókeltést szolgálja, vagyis a történetbe való belefeledkezést)
- Ilyenkor a film nemcsak narratív élményt nyújt, hanem olyan érzéki élményt, amire csak a mozgóképek képesek
- Tehát ilyenkor a film nem az átlátszóságra törekszik, hanem tudatosítja a kép képszerűségét.

Pedro Almodóvar

A vágy törvénye

Tűsarok

Almodóvar: Tűsarok

Beszélgj hozzá

Gary Ross: *Pleasantville* (1998)

- ◉ <https://www.youtube.com/watch?v=E6EbLP9YEQA>
- ◉ <https://www.youtube.com/watch?v=v9EHRObUQqYc>
- ◉ A filmbeli film és filmbeli valóság közti átjárás,
- ◉ A színek változása az elbeszélésnek rendelődik alá, nem reflexív

Pleasantville

Tears of the Black Tiger
a szín mint a műfaj-paródia, az
irónia eszköze – reflexivitás

